

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICA

INSERTATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
involaia

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericicească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

Bucuria răilor e numai vremelnică. Suferă cel drept prigoniri, împilări, și chiar și moartea. Biruința însă tot de partea lui rămâne în cele din urmă. Mormântul Nazarineanului e străjuit de ură neîmpăcată. Lespede grea, purtând peccatele stăpânirii, zăvorât-a pentru totdeauna în strîmta încăpere sepulcrală din stîncă pe Cel ucis. Așa cred (și nu cred) cărturarii și fariseii uneltitori împotriva Unsului Domnului. Inger strălucitor însă vine din ceriu și, răsturnând piatra de pe mormânt, vestește că înviat Răstignitul scotit a fi finit încă în legăturile morții. — Și ca El e și Mireasa lui: Biserica. O ferecă în lanțuri, o întuiesc pe cruce, îi fac meru sicriul, o prohodesc, și se veselesc că nu le mai tulbură somnolența soră cu amorțea, a conștiințelor cu multe și urite pete pe ele. Și când colo: Biserica vie, radioasă, muștrătoare pentru cei fărădelege! Kulturkampf, fascism, național-socialism, și oricum se vor numi, caută să se convingă despre ea că: Fluctuat, nec mergitur! Acum și până în veac.

Porunca celui Inviat: Să ne iubim unii pe alții. Asupra acestei datorințe a revenit, iară și iară, înainte și după înviere. Duhul dihoniei a zădărnicit însă, prin veacuri, pe-o scară spaimnătoare, legea iubirii. Câte erezii și schisme, atâtea sfâșieri ale legăturilor dragostei unificatoare întru Domnul. Interesele materiale, sovinișmul, orgoliul de rasă, cu toată cohorta lor de patimi, adăncesc într-una și ele prăpastiile dintre neam și neam, creștini și creștini. Nu se bucură împreună, nu sufăr împreună, nu s'ajută împrumutat la ceasul năcazului. — Ce lecție usturătoare ne dau fiii lui Izrail cu solidaritatea lor impunătoare! A fost deajuns să se recurgă, vremelnic, la ceva măsuri mai aspre împotriva Evreilor din Germania, pentruca evreimea din toată lumea să se pună în mișcare, să protesteze și să umplă cele cinci continente cu vaierele lor. In acelaș timp ard bisericile creștine, mor cu sutele de mii „goimii” botezati în Sovieția, Mexico și Spania, și presa mondială tace tăcerea peștelui, par'că ar fi vorba de-un bagatel, de un fleac, ce nu face cât pericunii rețezati ai cutărui bocher. De pe toate amvoanele creștine se propovăduiește iubirea tuturor. De puțină lume creștină se practică însă această iubire. — Spre bucuria celor ce nu cred în Inviere, nici nu se închină celui Inviat.

Vrem să înviem și noi. Și vom învia. Toate semnele arată că dorul după mai multă viață ca până acum e treaz și intens. Cuvântul Domnului s'aude tot mai des și mai lămurit în bisericile noastre. Primenirile sufletești, cu roade atât de binecuvîntate pentru parohiile ce au parte de ele, — misiunile populare, — sunt tot mai numeroase și mai reclamate. Tovărășiile religioase: asociații, reuniuni, congregații, câștigă mereu noi membri. Cinurile călugărești, pentru bărbați și femei, numai de lipsa chemărilor nu se pot plânge. Și câte alte considerente nu ne silesc să ne însușim constatarea: Suntem alții ca acum un sfert de veac! — Mulțumită Celui de sus pentru toate! Și atenție la semnele vremii. Copiii cer pâine. Să li-se deie. Pâine curată, din casa părințească, pentru ca să n'o caute în vecini, poate că la om vrăjmaș. Căci foamea nu prea alege. Primește ce capătă, dela cine se nimerește, fără să cerceteze mult de n'o fi pâinea aceea otrăvită. Sus inimile: Organizare, catiheză, colportaj de presă și milostenie: acestea-s imperativele vremii. Hristos a înviat!

Temeiurile bucuriei creștine

Coincidență simbolică — Sărbătoarea Invierii, sărbătoarea vieții biruitoare
de pr. Ion Rinea

Omul fuge și ocolește instinctiv supărarea și suferința, fiindcă acestea îi slăbesc puterea, îi subsapă sănătatea și-l omoară încet dar sigur. În schimb, caută cu aviditate bucuria, care îi mărește puterea de viață și-l face să simtă tot farmecul existenței. Bucuria e cântul vieții, e imnul de învingere al durerii și „al vrăjmașului celui din urmă, al morții” (I. Cor. XV. 26). Și „bucuria cea nesticăcioasă” este, în fond, și tonul fundamental al religiei lui Isus cel viu, căci cel dintâi cuvânt al Lui după Înviere a fost: „Bucurați-vă!” (Mat. 28. 9). Motive temeinice de a ne bucura avem totdeauna, toți căți mărturisim pe Domnul. Niciodată însă atâtea și așa de puternice, ca în luminata zi a Invierii Lui.

1. Insași natura serbează. Cu ochii noștri vedem minunea, cum suflul cel de viață purtător al primăverii așterne pe pământ covorul cel verde al vieții, iar văile și luncile, arborii și codrii îi îmbracă în podoaba cea încântătoare a mulțimei florilor. Sus, văzduhul e plin de lumină, de binefăcătoare căldură, de mirezme și de cântec. Viața svăcnește cu putere elementară în tot cuprinsul, natura jubilează, cântecul bucuriei vieții umple totul. — Și simțim, cum această bucurie a vieții din natură ne copleșește, ne înviorează și ne luminează și sufletele și trupurile noastre. —

2. Ziua Invierii e sărbătoarea dreptății; a a dreptății divine. Ne pare bine de câteori dreptatea triumfă asupra nedreptăților omenești. Și cu câte mai mare nedreptatea biruită, cu atât e mai vie și bucuria noastră sufletească. Dar săvârșitu-sa, oare, vreodată pe fața pământului vreo nedreptate mai strigătoare, la cer, ca aceea când poporul lui Izrail „a cerut a i-se dărui un bărbat ucigaș, iar pe cel drept și sfânt l-a tăgăduit și pe începătorul vieții l-a omorât”. (Fapte 3. 14). Și iarăși, reparat-a, oare, vreodată dreptatea divină vreo nedreptate omenească în chip așa de strălucit, ca atunci când „Dumnezeu L-a înviat din morți, pentru care noi toți suntem martori” (Ibid.)? Da, e mare mângâiere pentru noi faptul că deasupra noastră planează justiția implacabilă a lui Dumnezeu, care „nu va da clătire în veci dreptului”. Aceasta e singura noastră tărie în mijlocul nedreptăților omenești.

3. Tigru! își sfășie prada și după aceea doarme liniștit — spune undeva episcopul Prohászka. Numai omul nu poate dormi, după ce a săvârșit păcatul. Nu, căci păcatul arde, îl arde sufletul, îl strivește cu sarcina lui și-l ucide cu răutatea otrăvei lui. Remușcările sufletului sunt mai crunte decât chinurile trupului. Ranele trupului le cicatrizează timpul, niciodată cele ale sufletului. Cine ne va scăpa

de ele? Numai Dumnezeu poate ierta păcatele. N'o poate face aceasta nici om, nici inger, nici știință, nici puterea, nici plăcerea. Și dovada că Dumnezeu a locuit între oameni e faptul instituirii iertării păcatelor! Ne-a dat puțința să înviem și noi sufletește din întunecatul mormânt al păcatului. Prea mult iubim viața, adevărata și deplina viață, și de aceea mulțumindu-i fierbinte Domnului pentru neprețuitul dar ce ni-l-a dat, ne plecăm umiliți capetele sub patrafir, să ne ridicăm renăscuți și reînviați sufletește.

Fericit cel ce a simțit adânc în sufletul său, în aceste zile, fiorul sfânt al bucuriei împăcării cu Domnul.

4. Trist și amar e și cel mai sardanapalic banchet, când știi că la sfârșitul lui te așteaptă moartea, și, dimpotrivă, dulce e și cel mai sărăcăcios cost al robului, când știe că mâine îi răsare soarele libertății. Toate durerile și mizeriile vieții le îndură omul, dar inevitabilul sfârșit: moartea și nimicirea îl înfloară. Se zice că cei mai mulți nu se sting liniștiți ca o candelă în care s'a isprăvit untul de lemn, ci mor uciși înainte de vreme de frica de moarte. Cine ne va scăpa de acest, cel din urmă dușman al nostru? — Cel ce a zis: „Eu sunt învierea și viața”. „Cel ce va crede în mine de va și muri, va trăi în veci!” Dorința vie de a nu muri și-au manifestat-o, înainte de Hristos, mulți gânditori, dar a rămas un „pium desiderium”, până când Hristos ne-a dat certitudinea nemuririi în Învierea Sa, „pentru care noi toți suntem martorii” (Fapte 2. 32). Și mărturisirea aceasta Apostolii și-au pecetluit-o cu sângele. *Isus e viu și astăzi!* — iată suprema și neclintita temelie a nemuririi noastre. A muri în Hristos e a trăi în veci. Prin ușa morții intrăm numai în viață adevărată. Astăzi stăm în pridvorul veșniciei. Colivia se va sfărâma și păsărica liberă își va lua sborul spre înălțimile cerului, căci acolo e patria ei adevărată!

5. „Non omnis moriar” — se mângâia acum 2000 de ani poetul. Avea presentimentul supraviețuirii sufletului. Hristos însă ne-a dărui și certitudinea învierii trupului. Vom învia și noi! Acest slab și ticălos trup de acum îl vom lăpăda ca o halnă învechită de ani și roasă de nevoile vieții. Trebuie să dorim să lăpădam dureroasele neajunsuri și metehne ale acestei efemere existențe fiziologice, ca să ne putem îmbrăca în trupul nesticăciunii. Da, căci dreptatea divină se vrea desăvârșită, integrală. Ori desăvârșită va fi numai atunci, când trupul, cel ce a fost tovarășul sufletului în atâtea eroice lupte duhovnicești, se va bucura și el laolaltă cu sufletul de răsplata acelor merituose fapte

bune. Iar integrală va fi opera mântuirii omului numai atunci, când Fiul omului va mântui cu mântuire veșnică omul întreg, adică nu numai sufletul ci și trupul, restituindu-i și privilegiul nemuririi trupului, care nemurire a avut-o, dar a pierdut-o omenirea prin omul cel dintâi.

Cu adevărat, niciodată n'avem mai multe și temeinice motive să cântăm acel: „Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru ea”, ca acum, de luminatul praznic al Invierii.

Zid neînving. Germania zilelor noastre, sub respect politic mari ales, este extrem de învârlurată. Oricât de mai ar fi însă frământările prin cari trece actualmintea, una e sigur: tineretul său catolic, strâns unit și exemplar organizat, formează un bloc de granit, de care se vor zdrobi orice tentative dujmănoase steagului bisericii, sub faldurile căruia se deprinde, pentru lupte victorioase, generația nouă ce crește și se întărește în spiritul înaintașilor ce au înfruntat urgiile Kulturkampfului. Statistica organizațiilor tinerimii catolice germane (după Manualul centralei statistice de Colonia pe Rin) face dovada convingătoare a credinței exprimate mai sus. Dăm, pe scurt, numirea acestor organizații, cu numărul membrilor:

Tinerimea Catolică Germană: 1.500.000; Centrala Societăților Fecioarelor: peste 780.000; Societatea Tinerilor Catolici: 287.000; Federala organizațiilor catolice, ale Germaniei meridionale, pentru fete: 20.000; Soc. Muncitoarelor (Berlin): 8.000; Soc. Ucenicilor catolici din Bavaria: 26.184; Soc. Calfelor: 128.000 + 153.000; Soc. Gimnastică are două ramificații. Una pentru băieți, cu 695.893 de membri, alta pentru fete, cu 100 de grupuri impozante (München). Apoi: Soc. tinerilor comercianți, cu 11.560 de membri; Soc. „Quleborn“ a liceenilor abstinenți: 32.529; Soc. „Jungborn“ a tinerimii muncitorești abstinente: 3.000; Soc. „Neudeutschland“ a tineretului dela școalele superioare: 14.000; Soc. Servitoarelor, din Berlin: 6.000; a celor din Bavaria (München): 13.959; Soc. Servitoarelor dela sate: 8.000; Soc. Funcționarelor pentru treburile casnice: 180.

Și încă n'am gătat. Căci, în afară de cele menționate mai sus, există un foarte frumos mănunchiu de societăți academice, cu cadre tot atât de bogate ca cele pomenite mai înainte. Așa: Cartelul Studenților Catolici, cu culori, având 9275 membri activi și 16.080 onorari; Cartelul Stud. Catolici, fără culori: 5360 membri activi și 13.000 onorari; Cartelul „Unitas“: 2287 membri activi și 3566 onorari; Cercul Soc. Cat. Stud. ale Germaniei: 450 membri activi și 400 onorari; Soc. Organizațiilor catolice libere: 150 membri; Soc. „Hochland“: 570; Soc. „Altfreundebund“: 500; Cartelul soc. catolice tehnice: 1600; iar Cartelul Studentelor Catolice: 1100.

La toate acestea în se mai adaugă ca asociațiile susnumite au patruzeci și patru foi, respectiv reviste periodice. Unele scrise în special pentru președinții sau conducătorii de organizații, altele pentru membrii simpli.

Și încă o remarcă de însemnătate: foștii membri ai acestor asociații, după terminarea studiilor academice, devenind membri onorari, nu-și uită de idealul de pân'aci, ci lucrează de zor, și pe mai departe, la realizarea lui în felul acela că înjghebează noi organizații regionale, la fel cu celea în cari fuseseră activi ca studenți. Așa apoi spiritul bun al organizațiilor rămâne în membrii acestor societăți și după terminarea studiilor. Asta cu atât mai vârtos că organele de presă ale fiecărei organizații dau seamă despre activitatea membrilor vechi. Faptul că în societățile academice se află un număr respectabil de preoți contribuie cu atât mai mult la menținerea spiritului strict catolic în cadrele lor. (P. Felix Wiercinski S. I.)

Avem Nunțiu Apostolic!

După știrile agențiilor de presă îl știe toată lumea: este Mons. Valerio Valeri, arhiepiscop titular de Ejes.

La noi, în România, nu este prea cunoscut. Nici nu prea cunoaștem noi lumea diplomatică a Vaticanului, care lucrează mai mult în tăcere, fără sgomot în jurul său; fără clopotul publicității. De aceea credem că nu va fi fără in-

teres a divulga secretul unei scrisori particulare ce ne sosește acuma din Roma, unde noul nostru Nunțiu este prezentat în colorile cele mai simpatice.

„... Am rămas foarte mulțumit de numiră noului Nunțiu al DV., Mons. Valeri. Sfântul Scaun nu putea să-și vâdească mai bine, decât așa, stima și afecțiunea sa față de România. Eu am fost tovarăș de seminar și de „camerata“ cu Mons. Valeri, mai mulți ani de-a rândul. Mi-a fost chiar și prefect. Totdeauna s'a distins prin cele mai alese calități. Indată după terminarea studiilor a fost trimis de Piu X, prin Congregația Consistorială, ca profesor de dogmatică la noul seminar regional „delle Marche“, care cuprindea alumni din douăsprezece dieceze. Ca soldați am făcut răsboiul împreună. În urmă Mons. Valeri a fost profesor de drept criminal la universitatea romană „S. Apollinare“ și angajat la Secretariatul de Stat. Când nunțiatul din Franța a fost reînființat, cardinalul Cerretti, care aprecia foarte mult pe Mons. Valeri, l'a voit lângă sine ca auditor. Plecând Cardinalul Cerretti din fruntea ei, mulți au adus în combinație numele Monseniorului Valeri pentru nunțiatul din Paris. Era însă prea tânăr. Fu trimis în Egipt. S'a purtat strălucit. Când a fost stabilită Delegația Apostolică din Palestina, Mons. Valeri a fost însărcinat și cu girarea acesteia. Acu-s câteva luni personajii înalte se pronunțau despre dânsul foarte elogios. Ați avut un adevărat noroc!”

Nu dăm în vileag numele celui ce ne scrie, ca să nu vătămăm o modestie mare. Ajunge însă dacă vom spune că autorul șirelor de mai sus este un foarte bun și mare prieten al României, și din locul înalt și cu răspundere, pe care-l ocupă, a dat nenumărate semne ale dragostei sale pentru noi.

Cătu-i pentru cel ce vine la noi în numele Sfântului Părinte: are deja, în prealabil, toată dragostea noastră. După cum și Roma, — care ni-l trimite în locul unui nunțiu ce știm că ne-a avut dragi până la trecerea peste îngrădirile diplomatice, — are un nou titlu de dept la întreaga noastră recunoștință filiască.

Dr. Iuliu Rațiu

Foiața „Unirii“

Iuda Iscariotul

— Scurte însemnări biblice —

Cea mai cunoscută și cea mai respingătoare figură din toată istoria Noului Testament, simbolul zgârceniei și al ticăloșiei, omul care pentru un mizerabil câștig temporal a fost în stare să dea în mâinile dușmanilor neîmpăcați pe cel mai blând și mai indulgent învățător din căți au trăit vre-odată pe acest pământ, pe acela despre a cărui nevinovăție el însuși era convins, și o mărturisește însuși înaintea preoților templului din Ierusalim: — Greșit-am, că am vândut sânge nevinovat (Matei, 27, 4). — Iuda, fiul lui Simon din satul „Carloth“ din ținutul Iudeii, va rămânea pentru toate veacurile, omul al cărui nume să umplă inima de groază și sufletul de scârbă, omul fals, lacom, mincinos și ticălos, care sub masca celei mai gingașe iubiri, a comis cea mai neagră trădare și cea mai înfiorătoare crimă. Cu o sărutare a arătat zbirilor arhierilor pe învățătorul său, care îl tratase cu cea mai dulcăsă blândețe și prietenie timp de mai bine de doi ani, și încă și în momentul trădării tot cu blândețe îl agrăește: — Prietene, la ce al venit? (Matei, 26, 50). Iudo, cu sărutare vinzi pe Fiul omului? (Luca, 22, 48). Dar inima de platră a lui Iuda nu se în-

duloșază, ci își continuă slujba de vânzător până în sfârșit.

Vânzător laș, slugă plecată a unor arhierel și mai lași, cari la lumina zilei se temeau să aresteze pe profetul din Nazaret, înaintea judecății n'aveau cu ce să-l învinuiască și înaintea poporului și a mulțimilor nu puteau dovedi nimic. Pe sub ascuns merse Iuda în fruntea poterii zbirilor, noaptea, ca să-l surprindă singur, în locul în care știa el că avea obiceiul să meargă ca să îndeplinească cea mai sfântă acțiune a pământeanului, conversația cu Creatorul, în rugăciune.

Acest om, care a rămas tipul și simbolul ticăloșiei omenești în istoria tuturor veacurilor, era fiul unui anumit Simon din satul „Carloth“ în tribul lui Iuda. Numele pe care îl primise la tălerea împrejur יְהוּדָה (= Iehudah) însemna „Laudă“, ca și acela al fiului lui Iacob, care dase poporului israelit seria de regi, dela David și Solomon, și până la Idu-meul Irod.

De către ceilalți apostoli era numit „Iscariotes“, care cuvânt compus din „Iș“ = bărbat, și „Cariothes“ = din satul Carioth, îi arată originea (Vezi Alphonsus Maria Barretta, Apparatus ad Sacra Biblia. Neapoli 1884, pag. 186). Alți scriitori bibliciști susțin că tatăl său ar fi fost din ținutul de odinioară alui „Issachar“, dar în ținutul acela nu se afla pe timpul Mântuitorului nici o localitate cu numele de Carloth; se afla însă în tribul sau ținutul Iudeii, și astfel cu tot dreptul susține

tradiția veche, că singur Iuda Iscariotul era de fel din Iudaea, pe când ceilalți apostoli erau toți din Galileia, de prin ținuturile lui Zabulon și Neftalim. Iudaea un singur apostol a dat, și și acela a fost trădător.

Ei fuse chemat de către Mântuitorul abia în al doilea an de viață publică, adică numai după ce Isus, făcuse minunea din Cana Galileii și vindecase pe fiul slujbașului sau al administratorului lui Irod Antipa, din Capernaum. Se vede că era priceput întru mânia banilor, căci lui i se încredinșase sărăcăcioasa visterie a colegiului apostolilor, și până în noaptea trădării la el fu punga.

Inima acestui Iudeu veritabil nu se înmuia nici de blândețele cuvinte ale Mântuitorului, nici de asemănări, nici de minuni, ci el rămase rău până în capăt: lacom de avere și prefăcut, așa încât nici chiar la ultima cină ceilalți apostoli nu putură bănuși care va fi vânzătorul, iar el în culmea falsității și a prefăcătoriei avu curajul să mai întrebe în față pe Isus între toți ceilalți: — Au doară eu sunt, Rabbi?

Iuda avuse aspirații lumești. Visa o împărăție precum o visau și ceilalți din neamul său; și în împărăția aceea el dorea să fie ca un ministru de finanțe. Văzând însă că învățătorul său respinge și disprețuește pompele lumii — căci când poporul vru să-l proclame împărat, se ascunse, și când cu vre-o trei zile înainte, în Ierusalim mulțimele îl strigară „Hossana“ (trălască) fiul lui David, îm-

Cuvinte arhieresti

I.

Preaf. Iuliu al Clujului Indeamnă la Invlere Intru Domnul prin Impărtășirea din prisoința darului Lui

„... Plinind dumnezeasca făgăduință: a „treia zi voi învia“, biruitor asupra morții, cu moartea Sa puterea morții călcând, răsare Domnul din mormânt, pentru a dăruia lumii viață. Așa deschide Domnul izvorul vieții și se revarsă din prisoință în lumea răscumpărată din sclăvia păcatului. În lumea sufletelor însetate de viață. Fiorul vieții biruitoare străbate sufletul creștinătății în ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa. Este bucuria vieții care ferește sufletele bieților călători în această a plângerilor, vale este fericirea împărtășirii biruinței vieții asupra morții, care ne-a stăpânit. Fericii și biruitori întru Hristos Domnul, cântăm biruința noastră, rostind, din adâncul sufletului: Hristos a înviat...

Izbiți de toate valurile ispitelor veacului, rău și păcătos, să ne luminăm cu lumina darului, și să așezăm viața sufletului nostru pe temelia nestrucată a Domnului. „Indrăzniți eu am învins lumina“ ne îmbărbătează Domnul. „In lume scârbă veți avea, dar îndrăzniți, căci eu am biruit lumea“. A biruit Domnul lumea și toate puterile întunerecului. A biruit chiar moartea. În mijlocul tuturor greutăților, în frământarea dureroasă a vieții hrănite cu pâinea durerii și adăpate cu lacrimile suferinții, să alergăm la Domnul, căci ne chiamă. Veniți la mine toți cei întristați și împovărați și eu vă voi odihni pe voi. Să îndreptăm sufletele cu credință spre Domnul și să ascultăm cuvântul dumnezeesc rostit apostolilor săi în ziua învierii Sale, și prin ei nouă: Pace vouă. Căroră veți ierta păcatele, se vor ierta lor... Să stingem izvorul durerii din sufletul nostru, — păcatul —, și să deschidem izvor de bucurie sufletească și de pace. Să împărtășim din plin viața Domnului. Să ne luminăm popoare!

păratul binecuvântat a lui Israhel, care vine în numele Domnului, Isus în loc să meargă să ocupe cetățuia „Antonia“ — unde se adăpostea armata lui Pilat, — palatul lui Irod și muntele Sion, ca oare când strămoșul său David, se mulțumi să se retragă seara pe câmp, să contempleze cerul înstelat și să se roage; iar dimineața, flămând, să caute smochine rămase din anul trecut prin vre-un arbore.

Toate acestea lucruri desamăgără inima iubitorului de mărire și de avuție, și furios oarecum, începu a se gândi cum să-și războve. Diavolul intrase în inima lui — după cum ne spune sf. Ioan Evanghelistul (13, 27) — și se hotărî să dea în mâinile dușmanilor săi pe acela care în loc să se încoroneze de împărat în cetatea lui David de pe Sion — după cum aștepta el —, vorbea mereu vorbe sinistre și prevestitoare de rău: — Fiul omului se va da în mâinile păcătoșilor, cari îl vor bate, îl vor batjocori și îl vor răstigni. Pe voi vă vor duce prin săboară, și va veni vremea, că celui ce vă va ucide pe voi să i-se pară că a făcut o faptă plăcută lui Dumnezeu, ca și cum ar fi adus jertfă.

Alergă deci Iuda la arhierul și le zise: — Ce-mi dați să vă dau pe Isus în mână, singur și fără de popor? Iar acela, lacomi și zgârciți, îl făgăduiră 30 de sicli de argint (Shekel), prețul prescris în lege ca amendă sau răscumpărare pentru acela care din întâmplare ar fi omorât vre-un sclav de-al altuia.

Shekel sau siclu, care fiind de argint, se

Pașii noștri să se întrepzeze pe cărările poruncilor lui Dumnezeu. Cărări de lumină și de pace. Cărările binecuvântate pe cari au umblat părinții noștri. Să reamintim Paștile sfinte ale părinților noștri, pline de credință și de viață. De viață creștinească. Cât au fost de fericite Paștile Domnului; cât au fost de fericii credincioșii. Pentru că erau curați cu inimă. Fericii cei curați cu inima, că acela vor vedea pe Dumnezeu. Și el au văzut pe Dumnezeu. Așa au străbătut cărarea vieții lor, ca și duși de mâna Părintelui Ceresc, pe care îl vedeau, în lumina credinții, și-l ascultau și-i slujiau lui. Așa a străbătut neamul nostru credincios cărarea lungă a veacurilor grele, luminat de lumina credinții și nebiruit întru puterea credinții lui Dumnezeu, întru care și-a așezat toată nădejdea. Azi, voi știți, relele s'au înmulțit. Mulți au uitat cărarea scumpă a părinților noștri: Cărarea lui Dumnezeu, cărarea sfântă a bisericii. S'au înmulțit și durerile. S'a deschis un gol mare în suflet, pierzând pe Dumnezeu. Căci ce mai avem dacă am pierdut pe Dumnezeu? Nu este mângâiere, nu este fericire, decât la casa părintească. Să ne întoarcem la Dumnezeu cu tot sufletul nostru, să urmăim cărarea luminată a credinții, și o nouă viață, viața darului, să se trezească întru noi. Să înviem cu adevărat întru Hristos Domnul. Sufletul nostru va fi fericit, trăind, ceea ce fericit rostește: „Hristos a înviat“. Cu adevărat vom fi trecut prin moarte la viață și de pe pământ la ceriu“.

II.

Preaf. Alexandru al Lugoșului făculește cele șapte cuvinte de pe Cruce ale Răstignitului.

„...Părinte iartă-le lor că nu știu ce fac“. În ce lumină ne prezintă această frază mișcătoare suferințele Mântuitorului! „Cel dintâiu cuvânt al Său“, zice sf. Bonaventura, „a fost când s'a rugat pentru răstignitorii Săi, ceea ce

mai numea simplaminte numai „argint“, pe vremea Mântuitorului avea greutate de 1556 grame și valora cam 27 Lei în banii noștri de azi. (Salgey, Traité de Metrologie, la Fouard: Vita di N. S. Gesu Cristv, Torino 1920, Vol. II. pag. 202—203, nota). Astfel prețul pentru care Fiul lui Dumnezeu a fost vândut dușmanilor săi, a fost miserabila sumă de vre-o 800—810 Lei.

Trădătorul, auzind că Isus este osândit la moarte, își dădu seama de grozăvia faptei sale, și sentința aceea mai întâi îl atinse pe el. Alergă la arhierul în templu și le aruncă banii înapoi: exclamând cu disperare: — Greșit-am că am vândut sânge nevinovat! — Dar acela cari câteva ceasuri înainte îl făceau curte, acum îl disprețuiau răspunzându-i: — Ce ne pasă nouă. Tu vei vedea.

Disperat, Iuda se îndreptă în spre țarina unde odinioară profetul Ieremia, prin spargerea unei oale de pământ, prezise nimicirea Ierusalimului de către Nabucodonosor. El care căutase fericirea în loc greșit, aflase cea mai neagră nefericire. Un șarpe veninos îl mușca par'că de inimă, rupându-i-o bucată de bucată, iar în urechi mereu îl răsunau cuvintele lui Isus: — Fiul omului merge, precum este scris despre dânsul; val însă omului acelula prin care va fi tradat. Mai bine l-ar fi fost de nu s'ar fi născut omul acela. — Cele ce au urmat, se știu.

Dr. Nicolae Lupu.

ne dă un indiciu despre negrăita-l dragoste“. Iar sf. Ambroziu adaugă: „Așezat pe Cruce se roagă pentru dușmani ca să dovedească desăvârșirea Legii pe care El a învățat-o“. Iar sf. Bernard: „Săvârșește medicul bun ceea ce poruncise El însuși; se roagă nu numai pentru cei ce-L prigonesc și zic cuvânt rău împotriva Lui, ci și pentru cei ce-L omoară“. Și nu mai puțin sf. Anselm: „Părinte iartă-le. Oh, cuvânt plin de multă dulceață, plin de mare dragoste. Le dăruiește viață acelora din partea cărora e ucis“. Concluzia? Concluzia o pune tot sf. Bernard: „Trebuie să ne rugăm cu mare încredere pentru dușmani; aceste rugăciuni ating cu violență urechile Domnului; și ascultă El însuși pe alții în ceea ce a voit El însuși să fie ascultat“.

Cum nu aureolează această frază zguduitoare a Mântuitorului Patimile Sale crâncene! Cum nu ne face să uităm aproape crâncena durere în lanțurile căreia se sbate Fiul lui Dumnezeu pe Cruce, întrucât ne pune într-o lumină covârșitor de strălucitoare marea iubire dumnezeiești pe care marea durerilor Sale deoparte, și marea răutăților omenești de altă parte, nu numai că n'o seacă, ci îi umflă și mai tare valurile. Avea! Dragostea caldă a Mântuitorului erumpând cu violență din inima Sa devine marea Golfstream, care fructifică din veac în țărnișii împărăției sufletelor...

„Mi-e sete“. După aceea știind Isus că toate s'au sfârșit, ca să se plinească Scriptura, a zis: mi-e sete. Iată ce introduce frumoasă și profundă în același timp îi face sf. Ioan, acvila între evangheliști, cuvântului lapidar rostit de buzele lui Isus: mi-e sete. Da, odată îndeplinită răscumpărarea întregului neam omenesc, cum am explicat în cele precedente, era așa de firesc, ca Mântuitorul să dorească, să-l fie sete, să-L mistuie dorul însetat după aplicarea sau atribuirea acestei răscumpărări și de fapt întregului neam omenesc. Da, dupăcum remarcă Origen, acestea nu sunt decât glasurile pline de iubire ale Domnului milii, care caută să atragă la sine întreg neamul omenesc. Căci El este stăpânul viei de care vorbise pro-rocul, care, venit să-și culeagă via, nu găsi decât puține ciorchine vrednice de gustul său. Il secondează și sf. Augustin: „Setea mea este mântuirea voastră: mă muncește mai mult setea după sufletele voastre, decât setea trupului meu“.

Așa dară nu i-au găcit gândul cei ce i-au imbiat un burete de oțet și de isop pus într-o trestie ca să-l aducă la gura lui. Pe Isus îl muncea în acelea clipe mărețe, de o măreție tragică, apostolatul creștin, care avea să ducă roadele sângelui său vărsat pe cruce în toate regiunile lumii. Acest: mi-e sete, a stârnit pe toți Petrii și Pavelii, cari au cutreerat întreg imperiul roman și au plantat crucea lui Isus în mijlocul Romei păgâne, în Colosau și Circus maximus și grădinile lui Nero și în palatele superbilor Cesari de pe Palatin. Acest: mi-e sete, a stârnit falanga Augustinilor și Basiliilor și Ambrosiilor și Hrisostomilor, victorioșilor atleți ai crucii împotriva nemernicilor ereziarhi. Acest mi-e sete, a stârnit oastea nenumărată a apostolilor credinții de mai târziu, a Dominicilor și Franciscanilor și Xaverilor și Nolașcilor și Bertranzilor până în zilele noastre care au ca șef și patroană a misiunilor pe sf. Tereza de Pruncu Isus, zilele noastre, repet, cari văd triumful crucii și opera mântuirii realizându-se în toate continentele și în toate arhipelagurile și ostroavele oceanelor. Nu înzadar a rostit această frază scurtă un Dumnezeu muribund. Puterea ei se perpetuiază în veacuri și scoate din țâțâni o lume întregă. Voim să-l facem plăcere noi preoții și episcopii din zilele noastre acestui Dumnezeu însetat, pururea însetat? N'avem decât să ieșim în lumea largă

să-I câștigăm suflete, suflete cât mai multe, să le apropiem de Dânsul, de buzele lui dumnezești, zicându-I: Bea dulce Isuse, stâmpără-Ți setea cu aceste suflete pe cari Tu lea-i răscumpărat cu scump sângele Tău“.

III.

Preasf. Alexandru al Maramureșului în- deamnă la viață întru totul demnă de Anul Sfânt

„...După ce am văzut toate acestea*), să ne întoarcem iarăși la minunea săvârșită, cu puterea lui Isus cel înviat din morți, din partea sfântului Petru și să nu scăpăm nici cuvintele lui, însuflăte de Dumnezeu, prin cari îndeamnă pe ceie văzuse minunea și-l ascultau acum ca pe un proroc: „Pocăiți-vă, zice el tuturor și vă întoarceți ca să se șteargă păcatele voastre, când vor veni vremile răcorelii dela fața Domnului“ (Fapte 3, 19). Și arătându-ne apoi, că în Isus s'au împlinit cele prezise de Moise și ceilalți proroci, ne îndeamnă din nou, cu cuvintele: „Să se întoarcă fiește carele dela răutățile sale“ (Fapte 3, 26)...

Copleșiți de necazuri și răutăți, stăm par'că și noi la poarta Anului sfânt ca schiopul nenorocit din fața bisericii dela Ierusalim, și cătușele păcatelor noastre ne pun poate în starea, ca numai alții să ne poarte la locul unde se poate avea mila și ajutorul Celui de sus. Dar iată, că în loc de aur și argint — pe care nu-l are nici Petru al zilelor noastre, și care par'că este în lume destul, fără ca totuși să poată sătura măcar pe cei cari se înecă în avere — acest Petru, sfânt Părinte al Romei, ne îmbie și nouă ce are dela Hristos Cel înviat din morți: tămăduirea sufletelor noastre. Ca și sf. Petru pe schiopul din Evanghelie, ne prinde și Sfântul Părinte de mână și, prin darurile bogate ale Anului sfânt, ne ridică din slăbiciune, întărind „picioarele și tălpile“ sufletelor noastre luminate azi de mărita sărbătoare a învierii.

Asemenea schiopului din naștere, vindecă de sf. Petru, să intrăm și noi cu toții în biserica acestui An jubilar și, cuprinși de aceeași sfântă bucurie, pentru darul tămăduirii, să „umbliăm“ și noi toți în această biserică a rugăciunilor smerite și a faptelor bune, „sărind“ în ea — după vorba Scripturii — și „lăudând pe Dumnezeu“, alături de Sf. Părinte, prin care Hristos, biruitorul zilei de azi, ne-a dat mângăierile lui.

Iar pentruca să fim mai întregi, repetăm cu toată căldura sufletului Nostru, cuvintele puse în fruntea acestor șire: „Ridicați, boeri, porțile voastre și vă ridicați voi porți veșnice și va intra împăratul mării!“ Sau cu alte cuvinte: Deschideți, iubiților mei, largi sufletele voastre pentru a primi cât mai bogat darul sfintelor patimi și a învierii din morți a Mântuitorului nostru Isus Hristos. Innoiți, cu acest dar, sufletele voastre, lăpădați „aluatul cel vechiu“ și faceți din ele „frământarea cea nouă“, ca să se potrivească fiecăruia dintre noi cuvintele apostolului Petru, care ne spune atât de frumos, că trebuie să fim: „Neam ales, preoție împărătească, rod sfânt, poporul înnoirii“ (1 Petru 2, 9). Potriviiți, dragilor mei, întregă viața voastră poruncilor sfinte ale Domnului și faceți din căsniciile voastre tovarășia curată, care să fie, după voia lui, o icoană a legăturii dintre Hristos și biserica sa, care-i este mireasă! Lăpădați, în acest an de grație, toată dușmănia și scârbele dintre voi, pentruca satul întreg, încălzit de dragostea de Dumnezeu și a deapropelului, să fie o singură familie sfântă, a cărei vatră de lumină și căldură este

altarul bisericii voastre și al cărei părinte este preotul, care-i slujește și care, cu lacrimi de bucurie în ochi, vă citește aceste cuvinte.

Cu sate și orașe de acestea, cari știu să lucreze, dar și să se roage, sporește bunăstarea țării și a neamului, pentrucă le ocrotește mâna cea puternică a Domnului. Făcându-Ne vrednici de scutul Lui, ele vor sta și vor înflori, iar fără aceasta se vor prăbuși... cu toate străfările mari ce se pun pela Paris și aiurea“.

Cincisprezece ani dela Unirea Basarabiei. Ziua de 9 Aprilie/27 Martie 1918, e piatră de hotar în istoria colțului de pământ românesc de peste Prutul pân'aci blăstămat de graiul doinei. Nouri groși, ce întunecau zarea, se risipesc, și lanțuri grele în cari suspina, ferecată, Basarabia română, se rup în acea zi în vecl memorabilă.

„Sfatul Țării“, întrunit la Chișinău, votează, la data pomenită, unirea cu Patria-mamă. Textul rezoluției e limpede și categoric: „Republica democratică moldovenească (constituită în 2 Decembrie 1917. N. R.) în limitele sale dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și fostele frontiere cu Austria, ruptă de Rusia, acum 100 de ani, din corpul Moldovei; în virtutea dreptului istoric și al dreptului național, pe baza principiului că popoarele singure trebuie să hotărască de soarta lor, de acum înainte și pentru totdeauna se unește cu patria sa mamă România“.

Aniversarea acestui vis frumos împlinit (vorba regelui Ferdinand I) s'a sărbătorit strălucit în toată țara. — Fie ca Domnul Puterilor s'asculte rugăciunile ce s'au făcut pentru veșnicia unirii de acum cincisprezece ani, după mai bine de un veac de lacrimi și suferințe!

Oamenii pământului, deschideți porțile...

de GHEORGHE I. BIRIȘ

Ca m'est bien égal, ceux qui disent
qu'il existe ou non — car l'église du
village était douce et grise.

(Francis Jammes: *Je parle de Dieu*).

Oamenii pământului, deschideți porțile — să intre împăratul mării... Și sufletul îmbrăcat în vesminte albe să-și plece creștetul spre binecuvântare. Acolo unde Dumnezeu e mai sfânt și mai curată învierea lui, să mergem! În bisericile de bârne, împrejurul cărora behălesc mlii, cu botul fraged ca crinii, să ne unim glasurile în cântare. Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'nsa...

E interesant cum învierea lui Isus Hristos, moment culminant în procesul mântuirii, a îmbinat învierea spirituală și învierea materiei: botezarea lumii în spirit și trezirea naturii în lumina primăvărată, — simbol al învierii celei mari. În bucuria unanimă, materia, prin însăși evoluția ei fizică, a reflectat atotstăpânitoarea putere.

Aș vrea să relev doar acest punct din doctrina lui Isus Hristos: importanța pe care a dat-o lumii animale. Învierea a unit bucuria generală a lumii umane și lumii animale. De altcum în doctrina lui Isus Hristos raportarea la lumea animală revine des: fiți blânzi ca porumbii și înțelepți ca șerpii. Scena din noaptea nașterii, când boli au fost eel dintâi întâmpinatori al Celui preafălat, a rămas vie în memoria omenirii.

Cu câteva zile înainte de pătimire, mînzul asinei devine din nou tovarăș al Mântuitorului, — și în ochii lui naivi strânge mirarea mulțimii nebune care aclamă. Iar mieluleșul

a devenit cuvântul-simbol în învățătura lui Isus.

Este o unire cu cele fără graiu, cari își măsoară simțirea cu clipirea ochilor lor mari și buni, trepte spre sufletul rațional al omului: creștere din materia însuflețită, pe stâlpi de înțelegere...

Chiar dacă nu împărtășim doctrina lui Pythagora (cf. *Edouard Schuré: Les grands initiés*, — Paris, 1931), care pentru creștinism are doar valoare istorică și documentară, nu e mai puțin adevărat că sufletul animal aduce uneori sclipiri care înfiorează, arătând legătura noastră cu lumea animală. E ascunsă în tainișile ființei noastre această unire cu cele necuvântătoare și, în afară de cutremurarea poezilor, vedem că, în timpurile mai apropiate de noi, ea devine punct într'o revoluție socială. Într'un articol din 6 Octomvrie 1921, Mahatma Gandhi, formulând crezul său, culege din credința buddhistă, ca punct esențial din doctrina sa socială: „Cred în protecția vocii, într'un sens cu mult mai larg decât sensul popular“. E recunoașterea pactului de alianță pe care omul îl are cu lumea subumană, de care i-a lăsat Dumnezeu dreptul să se bucure. E una din concepțiile cele mai înalte ale evoluției umane, fiindcă, după expresia lui Gandhi, — „ea duce ființa umană dincolo de limitele speciei sale. Ea realizează identitatea omului cu tot ceace trăiește“. (cf. *Romain Rolland: Mahatma Gandhi*, Paris, 1929). Lăsând la o parte latura poetică din această doctrină, preferința pentru vacă „acest dulce animal, o poemă de milă“, ea se integrează perfect în marginile doctrinei creștine, stabilind raporturile cu lumea necuvântătoare a lui Dumnezeu, pusă sub aceeași grijă, deși nu samănă, nici nu seceră. E unirea spre un scop unic...

Ca o muștrare ne sună apoi versurile lui *Francisc Jammes*, acest dulce poet al ființelor mute, familiar și intru:

Il y en a qui se casse un pied quelquefois,
alors on tue celui-là pour la boucherie,
pauvre bouf qui écoutait le grillon qui crie...
et qui était obéissant aux rudes voix
des paysans qui hersaient sous le soleil fou,
pauvre boeuf qui allait il ne savait où...
(Pourquoi les boeufs. — De l'Angelus...)

E poetul, care scrie în prefața poeziilor: „Dumnezeul meu, Tu m'ai chemat printre oameni. Iată-mă. Eu sufer și iubesc. Am vorbit cu vocea care mi-ai dat-o. Am scris cu cuvintele pe care le-ai arătat mamei mele și tatălui meu, care mi le-au transmis. Eu trec pe drum ca un măgar încărcat, de care rād copiii și care-și înclină capul. Eu mă volu duce de aici unde vei voi Tu, și când vei voi“...

Sunt adânci cuvintele și pline de rugă. E poetul care a cântat boul și măgarul cari poartă sub frunțile lor boltite misterul din noaptea nașterii, pe care și-l comunică în serile iernii în ritm de colindă...

Pe toate drumurile cântă învierea Ta, paserile cerului fără Contur. În chiote lungi și clipit strunit tencuiesc marea cântare de înfrățire. Săracii pământului: uniți-vă destinul cu destinul lor. Astăzi veți fi în rai, astăzi și totdeauna...

Dece vă dați înapoi bogaților cu jitișile prea mici? dece vă orbește mirarea?

Haideți împrăștiți din buzunarele grele bucuria mulțimii flămânde, risipiți din pumnii plini fărmituri pentru paserile strănse stol, ca nicipând. Să striviți și voi în gâtjeul lor un clipit prea lung, să opriți și voi în ochii lor, svântați de vreme și de nenoroc, o lacrimă de ziua învierii...

Astăzi pe dealuri lumina se învâlvorează ca nisipul pe prund în mijlocul verii; astăzi

*) Vindecarea schiopului la „poarta cea frumoasă“ a bisericii din Ierusalim; vindecarea slăbănogului; rugăciunea de mare Preot a Domnului. (N. R.).

sbenguiesc pe răzoare desfundate mieli; astăzi durerea își retrage lacrimile și și le numără în adânc. Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa...

— Deschideți, boleri, porțile, și vă deschideți porțile voastre cele de vecl, să între împăratul măririi...

Se poate avea și acasă licența în teologie. Pân' acum, pentru noi uniții, câștigarea acestui grad academic era legată de studiul și examenele făcute în străin. Scrisoarea ministerială Nr. 106764-1932 notifica însă schimbarea situației de pân'aci. Cu începere dela 1 Octomvrie 1932 Academia de Teologie dela Blaj avea dreptul de a conferi diplomă de licență.

N'avea însă un „Regulament” amănunțit și aprobat, pentru celea de urmat în cauză. Cu 18 Februarie c., îl are și pe acesta, devenit, cu 1 Aprilie c., publici juris. Ceeace înseamnă că se poate face uz în regulă de dreptul câștigat.

Amăsurat prevederilor „Regulamentului” din chestie, doritorii de-a obține gradul de „licențiat” în teologie trebuie a) să prezinte: 1. diploma de bacalaureat; 2. diploma de absolvire a teologiei la una din Academii teologice ale bisericii noastre, cu toate examenele anuale, dând total media generală cel puțin bine (6); b) să facă trei examene generale, în felul stabilit de Regulament; c) să treacă cu succes examenul special de licență (art. 69). Examenul de licență stă din probe scrise și orale. Materia probei în scris va fi din domeniul Apologetice, respectiv dreptului bisericesc științelor Sf. Scripturi ori a Istoriei bisericești. Tezele se trag la sorți, candidatul putând să aleagă un din trei. Durata lucrării va putea fiinea cel mult 6 ore (art. 78). Diploma de licențiat conferă drepturile și privilegiile licențiaților altor școli superioare din țară, cvalifică pe titular pentru a deveni profesor de religie la școlile secundare, îl scutește de eventuale examene ce s'ar cere în Arhidieceză (și sigur că tot așa va fi în celelalte eparhii ale Provinciei noastre bisericești) pentru a ajunge paroh ori protopop, și îi dă preferință, caeteris paribus, la dobândirea oficiilor și beneficiilor din biserica noastră (art. 82).

Dacă mai spunem apoi că s'a hotărât ca preoții cari au deja absolutului teologic (și bine înțeles că testimoniul de maturitate sau de bacalaureat) să nu mai facă cele trei examene generale, ci numai cel de licență propriu zis, am spus cele absolut necesare de știut în legătură cu licența la Academia „Sf. Treimi” din Blaj. Alte informații de amănunt se găsesc în Regulamentul însuși, ce se poate avea dela Biblioteca Seminarială. Aici mai notăm doar atâta că prima sesiune de examene pentru licență s'a fixat pe zilele de 15-30 Iunie c. — Care va să zică: Deo gratias, și Doamne ajută! Căci cu greu s'a ajuns la această biruință!

Serbare mariană. Vechiul nostru liceu grănițeresc din Năsăud are o harnică „Congregație Mariană” de elevi, condusă de păr. protopop Gh. Pteancu. În ziua de Bunavestire congregația aceasta a dat un foarte reușit festival religios-artistic cu însufleșite cuvântări (Oct. Băieșiu; R. Bichigeanu) declamări (N. Nistor; G. Istrate), puncte de cor (conduce I. Bolog) și lucrări bine scrise și frumos cetite (G. Istrate; A. Dugenuc). Publicul, foarte numeros, a răsplătit pe debutanți, cu aplauze binemeritate, după cum s'a reliefat și în vorbirea elogioasă, de încheiere, a păr. vicar Dr. Titu Mălaiu (Vasile Gavrișiu-Oșanu).

Spre alte orizonturi

— La chestia progresul în biserica noastră română unită —

de canonicul Nic. Brînzeu

I.

Înaintasem deabinelea, când, la un mic popas văd că trei dintre noi stau la o parte și discută între ei. E un mirean și trei preoți; îi cunosc pe toți trei. Mireanul, om cu cultură superioară, foarte modest și foarte credincios, care cu întreagă familia lui duce o admirabilă viață religioasă; preoții: unul profesor de religie și redactor la o gazetă politică, altul prof. de academie teol. și redactor la o gazetă bis., al treilea protopop cu înfățișare gravă.

Mă apropii de ei și întreb: ce discutați între voi?

— Vedeți, zice mireanul sfios, vorbim despre aceea că oare bine mergem? Eu zic că bine, și că numai pe această cale este înaintare; Sf. sa — aici arată pe profesorul de Teologie — zice că da, numai să nu mai pășim alături, cum am făcut-o de câteva ori până acum; domnul protopop spune că ar trebui să ne oprim pe loc și să chibzuim mult până ce o luăm iarăș la drum; dar dl redctor e absolut contra de a ne și mai gândi să mai mergem pe drumul acesta, ci pretinde să o luăm înapoi...

— Și eu, zice protopopul, sunt de părerea că pe calea aceasta absolut nu se mai poate merge, ca fiind a altora; am întrebuințat numai un cuvânt domol spunând: mai încet, fraților...

— Da, în realitate aveai să zici: oprți-vă fraților, s'o luăm înapoi, căci pe calea aceasta ajungem în regiuni străine, unde ne pierdem de tot. Noi avem legământ, contract de peste 200 ani, de care dacă nu ne ținem, trădători ne-am făcut! Nici nu e nevoie să ne abatem dela el, căci calea noastră și așa e asigurată...

— Să vedem, zic eu. — Și așa am intrat în discuția lor. O redau aici în resumat.

— Va să zică, întreb eu pe profesorul redactor dela Cluj, sfinția ta crezi că Biserica română unită nu se poate concepe, decât conform clauselor actului de Unire dela 1700 „Însă într'acest chip ne unim... cum pe noi și rămășițele noastre din obiceul Bisericii noastre a răsăritului să nu ne clătească. Ci toate ceremoniile, sărbătorile, posturile cum până acum, așa și de acum înainte, să fim slobozi a le ține după călindarul vechiu. Și pe vlădica nostru Atanasie nime până la moartea Sf. Sale să n'aibă puterea a-l clăti din scaunul Sf. Sale...” Inseamnă clausa aceasta că însaș Biserica noastră a renunțat la dreptul ei de a introduce ceva schimbare în patrimoniul bizantin cu care a intrat în Biserica universală?... Nici decum. La caz contrar, nu am fi putut schimba și noi călindarul la 1924. Nu ne-am fi putut învol la transferarea scaunului episcopesc dela A.-Iulia la Făgăraș; cu atât mai puțin am fi suportat surghiunul lui Inochentie. Așa avem posibilitatea să introducem chiar și sărbători noi, cum ar fi: aceea a sf. Uniri, ori a Impăratului Hristos... Iar de posturile noastre ce s'a ales? Tu frate — spun profesorului-redactor dela Cluj — știi că le țil pe toate riguros; ba în postul Paștilor cauți anume când spune Triodul: „la masă mâncăm bob fier”, „iară pește nici decum”, „am luat obiceul în Palestina că în această sfântă zi a Vinerei nici masă nu punem”... dar poporul nu mai ține posturile, decât în parte. Știi frate protopoape — mă întorc către el — mai anii trecuți am fost cu episcopul chiar în județul tău, în cutare comună. S'a nimerit zi de post. La sfințirea bise-

ricii, episcopul nostru a dat dispensă la toată lumea. Nu peste mult a ajuns acolo episcopul ortodox, iarăș în zi de post. Ei nu dau dispensă; s'a mâncat la banchet de post, acasă oamenii au mâncat de dulce, însuș vlădica dela banchet a mers la epitrop și acolo — se zice — a mâncat un curcan întreg. Care procedură e adevărat bizantină?...

Iată cum nici cele expres menționate în clausa actului dela 1700 nu mai există. Dar în celelalte? Peste tot: să țil Biserica noastră în formele dela 1700, este posibil? Nici bisericele ortodoxe nu se mai țin în starea de atunci. Lumea evolulază. Chestiunea „spărturii” făcute în biserica noastră prin inovațiile luate dela latini, a fost temeinic discutată acum 40 ani, după moartea mitropolitului Vancea. Nic. Densușan atăcase Biserica unită română pentru cele 2 concilii provinciale și pentru alte bazaconii ridicate de sinodul electoral din 1868. Și poate se mai găsesc de vânzare la Blaj cele 2 broșuri scrise de Grama și Bunea: „Chestiuni din dreptul și istoria bisericii române unite”, în cari se face admirabila apogogie a istoriei și evoluției Bisericii noastre dela restaurarea mitropoliei încoace.

Iată latinismele introduse la noi: episcopii nu mai sunt călugări, au vicari generali, avem capitule, primim distincții de prelați, protonotari, camerari, avem seminarii după modelul latin, servicii de conturi la episcopii, matricule la parohii, sinoade protopopești, foruri protopopești de 1-a instanță (rămășiță calvină), uniforma clerului după model apusean... Unele din acestea le-au primit și ortodocșii noștri, ca vicariatul episcopesc, seminarile, matriculele, conturile, reverențele, brănele roșii și pălărilile, mai europenești decât potcapile, etc. Cu toate acestea nu am devenit o anexă a Bisericii latine, cu care — după mentalitatea unuia dintre noi, nu am avea comun nici pe patriarhul, numai pe papa (în realitate papa ne stăpânește în calitate de patriarh al Romei!).

Mireanul privește radios, dar nu zice nimic. Nu așa celalalți. Namai decât, redactorul dela Cluj — pe care-l secondează protopopul — replică:

— Or fi evoluând ele instituțiile canonice; vom fi luat noi ce-i bun dela latini, dar ritul: aici nu admit nici o schimbare, cu atât mai vărtos că al nostru e superior și e în stare să satisfacă toate trebuințele vieții religioase... Și nu admit, pentrucă aici schimbarea ar fi văzută direct de popor, și ne-ar părăsi ca pe unii ce ne-am lăpădat de legea strămoșească...

— Înainte de toate să fim în clar cu aceea: ce înseamnă cuvântul: rit? Barba preotului privește ritul sau nu?

„Ritul, scrie Dr. Bran (Dreptul Can. I. Prolegomena p. 73) după uzul de vorbire al dreptului canonic, în sens strict înseamnă liturghia, în sens larg toate proprietățile introduse în disciplină și liturghie...” Const. Ap. III, 10 spun: „Nec in rotundum attondebitis comam, nec radetis barbam”. Deci nu numai că nu-i voie să te tunzi, dar nici să-ți rotunjești părul; iar barba să o lași cum o dă Dumnezeu. Care dintre noi mai umblă așa? La 1700 se vorbește încă de tunderea preotului ca de o pedeapsă, dar azi voi din pedeapsă vă tundeți nu numai părul ci și barba? Vedem că în clerul nostru mai tinăr, aproape toți sunt rași, chiar doi episcopi avem rași. Ei bine: trecut-a un singur credincios la neunire din cauza că preotul e ras? Redus-a ceva din entuziasmul

cu care a fost primit episcopul tău, Septimie, în memorabilele lui vizite canonice, faptul, că P. S. Sa nu poartă barbă? Sau vol la Patria, suflat-afi un singur cuvânt pe tema aceasta? Doar înșiși ortodocșii își tunt părul și își rotunzesc bărbile. Nu mai merge ca pe vremea Constituțiilor apostoleștil...

Și dacă nu merge cu unele, nu merge nici cu altele. Văzurăm cum stăm cu posturile și cu portul clerului. Să luăm *serviciile liturgice*. Atât liturgiile noastre cât și celealalte servicii divine publice, au fost făcute pentru mănăstiri, unde călugării participă activ la ele, citind și cântând alternativ; călugării cari pot sta destul în biserică. De adaptarea acestor servicii la trebuințele bisericilor parohiale, cu un public care are grele îndatoriri ale tralului și care asistă mai mult pasiv la servicii, nu s'a îngrijit nime. Ea s'a făcut, via facti, așa cum s'a făcut, prin „ciopârțiri“ (vorba vine), la liturghie mai puțin, omițându-se abia psalmii dela început și dela sfârșit și ceva ectenii, la Utrenle, Vecernie, Înzmormântări, omițându-se citirea de psalmi — catisme — și canoanele „nesfârșite și de multeori foarte plictisitoare“) *Bălan*, Coliva, în *Revista Catolică*, București, 1914, p. 517). Tu frate Septimie, oricât de ritualist ai fi fost, nu cred că ai făcut în parohie vecerniile și utreniile așa de integral, cum ar fi după carte. Iar tu frate Străjeru, ești nedrept când acuzi de ciopârțire a Liturghiei numai pe ceice azi cred că s'ar mai putea reduce ceva din „iarăș și iarăș“... și nu observi că deja la penultima ediție a Liturghierului s'au omis 2 ectenii, la începutul Liturghiei psalmii 102 și 145 nu se mai indică decât la Orologer (în unele părți ale Banatului ps. 102 se mai cântă și a 2-a de Paști și de Crăciun), iar la sfârșit, deși se indică la Liturghier psalmul 33, acela nu se mai recitează deloc la noi (la ortodocșii de peste Carpați da).

Cred că suntem pe deplin edificați asupra chestiunii cu neabaterea noastră dela ritul bizantin și dela actul de untre (rău interpretat) din 1700, atât sub raport principiar, cât și sub cel practic.

Judecată pripită

Ceva despre afirmativa „înfrângere“ a catolicismului german

Ortodoxia sibiană nu poate înghiți „popistașii“ și pace. Apoi fie ei de ce neam vor fi, și din care parte de pământ vor fi. Odată ce-s „lătini“, osânda lor scrisă este: vinovați sunt morții, și pe ici pe colo sub soare, — ce noroc și fericire! — s'a și sfârșit cu ei. Afară doar de cazul „capitulării“ în fața brațului gata să le dea, altfel, lovitură de grație.

Cum se întâmplă acum, spune-se, cu catolicii din țara Neamțului. O făcuseră adecă și aștia lată, chipurile, atacând pe față și cu prea mare îndrăzneală, doctrina național-socialistă. Dar li-s'a înfundat: Hitler, apucat la putere, și i-a luat din scurt și și-i-a băgat în spărieți, nene, dar și cum? De moarte, nu alta! Să-mi vezi acum la vlădici și cardinali smirna în fața noului cancelar al Reichului și dând porunci de îmbrățișare cu ochii închiși a tot ce au spus, spun și vor spune cei dela putere. Așa purced ei („catolnicii“) de altfel totdeauna: întorc cojocul după cum bate vântul. Mai rar însă, chiar și în cameleonistica lor istorie, așa o dreapta împrejur repezită. Plin e „Telegraful“ dela 8 Aprilie c. de reflecții ce ar vrea să fie instructive și usturătoare, brodate pe fondul acesta de strașnică lecție religioasă-socială. Ba d. prof. Dumitru Stăniloae (se înțelege că tot dela Sibiu) ține să treacă ierarhia catolică germană pe sub furcile caudine chiar și pe coloanele „Calendarului“ din 13 Aprilie

c., ca să vadă și cetitorii acestui cotidian umilirea binemeritată a nesocotișilor acestora de foști, și în secret poate că și actuali, frați de cruce ai celor lăpădați de Hristos și cruce.

Și de astădată, însă, ca de atâtea ori de altminteri, Iperzelul sibian întru a trîmbița „înfringeri“ catolice, dacă nu-i de reacredință, apoi e din cale afară pripit, și așa nu-i mirare că dă greș și se trezește dincolo de cal. Drept că: pil novi sub sole, și nici o rătăcire nu-i singură-singurică pe lume. La fel cu „Telegraful“ a făcut și presa național-socialistă cu pastorala de Paresimi a card. Faulhaber. Ziarele „Doetz“, „Kampf“ și „Angriff“ umpluseră lumea cu povestea că numitul cardinal nu numai că permite, dar obligă de drept pe catolici să se înșiruie sub crucea încârligată, trăgând printr'asta o palmă strașnică fraților încăpăținați în antipatia lor față de o doctrină de-o puritate intangibilă din punct de vedere creștinesc, cum e cea rasistă. A trebuit să vină Dr. Weissthanner, secretarul card. Faulhaber, să timbreze de mistificare fără de rușine interpretarea dată de național-socialiștii pastoralei din chestie (apărută și în „Schönere Zukunft“ din 1. 2. 3. 33), ca să înceteze lărmălaia cu „convertirea“ cardinalului la sentimente altele ca cele ale întregului episcopat catolic german.

Așa suntem și cu vorbăria sibiană despre „înfrângerea“ catolicismului german, care s'ar fi dat bătut în fața puternicilor zilei. Dovadă ar fi faptul că, în urma conferenței episcopale dela Fulda, card. Schulte, care mai înainte osândise și el pe hitleriști, acum, făcând: Mea culpa! vestește, în numele episcopatului catolic german, pe toți credincioșii bisericii sale, că „nu mai consideră necesare interdicțiile și advertisementele“ date mai de mult, și, prin urmare, le recomandă să fie supuși și ascultători actualului guvern, ca niște cetățeni conștienți ce se cade să fie cu toții, și sunt. — Asta după „T.“ e o capitulare egală cu înfrângerea!

Decât realitatea e alta. Adevărul e cel reliefat de „Reichspost“ (7. 2. 33) în articolul: S'a cumișit Hitler? Și anume: din discursurile rostite de acesta la München și Nürnberg s'a văzut că noul cancelar își dă toată silința să-și adapteze obiectivele de cârmuire luptei ce o dă catolicismul împotriva bolșevismului și mișcării marxiste-ateiste. Mai mult: în proclamația din 1 Febr. 1933 se spune limpede: „Guvernul național va lua sub scutul său puternic creștinismul ca bază a întregii noastre morale, și familia ca prima celulă a corpului nostru național și de stat“. Asta însă e cu totul altceva decât fraza bosumflată cu „sentimentul rasei germanice“ ca temelie a moralei, cum stătea în art. 24 al programului de partid! — Alta: în discursul-program, din 23 Martie c., ținut în noua Cameră a Reichului, cancelarul Hitler declara publice: „Guvernul național vede în cele două confesiuni creștine (cea protestantă și cea catolică. N. R.) elementele conservatoare ale poporului nostru... În școale va garanta și apăra dreptul de împreună-lucrare a confesiunilor religioase“. În aceeași declarație, făcând deosebire între confesiunile creștine și „alte confesiuni“, numai pentru aceste „alte confesiuni“ admite posibilitatea de a veni în conflict cu puterea de stat, întru cât nu s'ar inspira din imperativele disciplinei naționale. În ce privește apoi concordatele cu Sf. Scaun, a făgăduit, tot cu prilejul menționat, că le va respecta, și că-și va da silința să întărească tot mai mult legăturile dintre Reich și Vatican. (cf. *Osservatore Romano*, No. 79 din 4 Aprilie 1933).

Ei bine: după toate acestea poate fi socotită drept „înfrângere“ poziția ocupată, ad tempus, de episcopatul catolic față de câr-

mulrea național-socialistă? Cred că ortodoxia noastră să poată ajunge în vre-un caz similar la o atare „înfrângere“, apoi ar duce-o 'n jublări și Te Deum-uri de le-ar merge vestea pân' la norii!

Notez însă că relatarea sibiană, more proprio, e trunchiată. Pastorală din chestie a episcopatului german precizează: „Pentru acum caută să se recunoască cumcă reprezentantul suprem al guvernului Reichului, care încă e capul autoritativ al acelei mișcări (a celei național-socialiste, N. R.), a făcut declarații publice și solemne de recunoaștere a inviolabilității învățământului credinței catolice și a imutabilelor drepturi ale bisericii. Pentru aceea, fără a revoca osânda anumitor rătăciri religioase și morale, cuprinse în dispozițiile sale precedente, Episcopatul crede că poate nutri nădejdea că s'ar putea socoti a nu mai fi necesare interdicțiile și advertisementele de altădată“. Destul de limpede și categoric; nu?

Să se știe un lucru: biserica Romei nu capitulează. Nici nu se târguiește pe chestii de conștiință. Se înșală, respectiv înșeală pe naivii cari îi cred, toți cei ce-și închipuie că și ierarhii bisericii catolice ar fi din aluatul patriarhilor orientali cu puțință de adus pe punctul de „a primi orice tranzacție“ pentru a ieși din grăutăți momentane, cum scrie d. I. Gh. Savin în „Calendarul“ din 10. 4. 33, c'ar fi deja patriarhii orientale — Și ar fi putut spune că nu se prea știe când n'au fost tot așa. Ca să știe și asta, cel ce n'ar fi știut-o. prof. Dumitru Neda

La încheierea ciclului de conferințe al Agru-lui din București. Secția București a Agru-lui e, fără îndolală, una din cele mai active, și cea mai chemată să mențină reputația și să popularizeze scopul acestei asociații în cercuri tot mai largi. Conștientă de această chemare, secția condusă cu atâta destoinicie de domnul doctor Aristotel Banciu, conferențiar la Facultatea de Medicină a Universității, în acest an a ieșit din saloanele dela Tomis și a organizat un ciclu întreg de cinci conferințe în cea dintâi sală destinată pentru aceasta a Capitalei, la Fundația universitară Regele Carol I. Și pentruca ciclul să fie întreg, deplin, fascinant în unitatea lui de idei, s'a găsit o formulă norocoasă, exprimând nota fundamentală comună tuturor: Știință și Credință.

Astfel am avut pe rând următoarele conferințe: 1. Morala și credința de d. Prof. Iosif Frollo; 2. Știința dreptului și credința de d. Valer Pop, președintele general al Agru-lui, fost ministru; 3. Doctrina evoluției și credința de d. Prof. Al. Borza; 4. Știința credinței, de d. Prof. Augustin Popa; 5. Credință și românism, de d. Z. Păclișanu, membru corespondent al Academiei Române.

Cine cunoaște pe acești conferențieri — și cine nu-i cunoaște, mai cu seamă în Ardeal? își poate da seama de valoarea ideilor ce au expus, precum și de frumusețea, am putea spune chiar de farmecul unic al expunerii lor. Toate aceste conferințe au fost învrednicite de atențiunea cuvenită a unor ziare din capitală și din provincie. De aceea, nu cu scopul de a le mai remarca odată și noi scriem aceste rânduri. Altul e gândul nostru.

Dacă asemenea conferințe ar putea fi ținute într'un mănunchiu, ar avea ascultătorii mângăierea de a se întări în credință, ori de a se lumina mai bine în unele puncte controversate ale științei, răsfoindu-le. Dar o asemenea publicație ar fi un model și un stimulent și pentru alte organizații ale Agru-lui să facă și ele la fel. Fiind aceasta însă o problemă de editură, s'o lăsăm în seama editorilor

La încheierea acestui ciclu de conferințe e bine să ne gândim la *alte probleme*:

1° Ciclul de conferințe viitor ar putea să fie și mai unitar decât a fost. În loc de cinci conferințari — unii aduși cu destule greutate din alte părți — ar putea fi și numai doi sau trei cari, fiind în aceeași localitate, și-ar putea fixa cu mult mai bine idelle conducătoare și concludiile finale, de care e bine să țină seamă fiecare.

2° Nu ajunge succesul, ori cât de strălucit, din sala de conferințe. Ecoul ideologic al acestor triumfuri trebuie dus sistematic în presă; mai ales în cea din capitală, unde Agru și țelurile urmărite de el nu sunt cunoscute în deajuns. Una e să obții o victorie, și altceva e s'o exploatezi. Una s'o facem, cealaltă să n'o lăsăm.

3° Agru nu trebuie să-și limiteze distinssele forțe intelectuale ce posedă pentru organizarea unui singur ciclu. Fruntașii grupați pe lângă d. doctor Banclu sunt capabili să organizeze zeci de cicluri. De aceea e bine să între câte un conferințiar de al Agru-lui și în alte cercuri, cum a făcut de pildă d. Prof. I. Frolio la Fundația Dalles etc. În deosebi nu trebuie să uite de masele largi ale poporului din atâtea mahalale ale Capitalei. Mai anii trecuți, creștinii dela Cloplea veniau cu câte un ceas și jumătate, sau chiar două ceasuri, înainte de începerea conferințelor la Tomis, să le poată asculta și ei. Agru din București nu trebuie să-și întoarcă privirile dela ei, ca să nu se adeverească blestemul Scripturii: Pruncii au cerut pâine și nu era cine să le dea. În înmăsa grupare dela București sunt elemente cu provizii sufletești așa de bogate, încât pot hrăni o țară întreagă. (I. Ceparu).

Știri mărunte

Distincție binemeritată. Cel distins e *păr. Dr. IOAN BĂLAN*, căruia i-s'a făcut cinstea deosebită de a fi numit din partea Sf. Scaun prelat papal. Munca stăruitoare și fără preget a Sf. Sale află, în felul acesta, o nouă și deplin îndreptățită apreciere, și încă și la forul suprem al Bisericii. — Felicitările noastre Ilustrății Sale Ioan Bălan!

Personale. În clerul arhidiecezan s'au făcut mai nou următoarele schimbări: *Păr. Alex. Pop-Sovaroși*, paroh la Mărtinești; *păr. Liviu Costea* din Feisa, paroh la Boziaș; *păr. Nicolae Vanea* admin. paroh. la Cătina I; neohirotoniții: *păr. Octavian Friciu* admin. paroh. la Cătina II; iar *păr. Alex. Cismașiu*, adm. paroh. la Săvăstreni.

— În eparhia Lugojului: *Păr. Virgil Pop* din Lonea, paroh la Hunedoara; *păr. Vasile Pleșug* din Săcărlimb, admin. paroh. la Gherla.

— În eparhia de Nord: *Preacuv. Sa P. Leon I. Manu* dela Bixad, admin. paroh. la Boinești; neohirotoniții: *păr. Ioan Fernea* admin. paroh. la Stăna; *păr. Gheorghe Petrovay*, admin. paroh. la Bocicoel, iar *păr. Vasile Buda*, parohul Asuajului de sus, a fost dimis, la cerere, pentru eparhia Clujului.

Danie marilmoasă. Clericul de pe vremuri, d. *Ionel Cionca*, acum contabil la Banca Națională din Târgu Mureș, și-a întregit, de praznicul Bunevestiri din acest an, o fundație de acum e anul, făcută pe seama eparhiei de Nord. Cu frumoasa-i danie recentă de 45.000 Lei, capitalul fundațional atinge suma considerabilă de 75.000 Lei, de binefaceriile căreia se vor bucura, an de an, câte doi clerici ai tinerei eparhii a Maramureșului. — De și-ar găsi cât mai mulți imitatori gestul nobil al d. Ionel Cionca!

Descoperire de vechi manuscrise biblice. Colecționarul de manuscrise vechi,

Chester Beatty, acum odată a avut un noroc senzațional. Descoperirea făcută de dânsul, după cum scrie în „Times” d. Fr. Kenyon, bibliotecarul Muzeului Britanic, e dintre cele mai însemnate ce s'au făcut pe acest teren dela 1842 încoace. Ba în ce privește vechimea textelor din chestie le întrece pe toate. — E vorba de 190 foi manuscrise, în formă de codice, cu fragmente din 19 cărți ale Vechiului și Noului Testament, și din apocrifa carte a lui Enoch. Textul e grecesc, și foarte probabil c'a aparținut bibliotecii unei biserici ori mănăstiri din Egipt. Părțile cele mai vechi ale colecției aparțin începuturilor veacului II; cele mai multe însă provin din veacul III; restul dintr'al IV-lea. Bineînțeles că cea mai mare atenție se dă fragmentelor Noului Testament, reprezentând cele 4 evanghelii (pân' acum se credea că nu există nici o compilație a celor patru evanghelii într'un singur volum până în veacul IV). Faptele Apostolilor, epistolele către Filipeni, Coloseni și Tesaloniceni și Apocalipsul.

Misiuni populare. Tabloul parohiilor ce au avut fericirea să treacă în Paresimile acestui an prin baia sufletească a misiunilor îl complectăm cu altele, patru la număr. Toate din eparhia Lugojului. Sunt următoarele: *Beba* (preoți misionari: *păr. Victor Pop* din Șeitin și *păr. L. Teglașiu* din Timișoara); *Ghilad* (vestitor al cuvântului: *păr. Ion Munteanu* din Dragșina); *Ruda* (preot misionar *păr. Dr. Nicolae Brinzeu*) și *Hățegel* (predică *păr. Dr. Iuliu Rațiu*). Rezultatele: mai mult decât mulțumitoare, pretutindenea.

Locale. Dumineca viitoare, a sf. Toma, și totodată praznicul sf. Gheorghe, va predica în catedrală *păr. Iosif Bucur*, contabil la Admin. Centrală Capitalară.

— Evenimentele săptămânii: Toate școlile Blajului au sărbătorit însuflețit aniversarea *Unirii Basarabiei*. Cuvântări ocazionale au ținut: d. prof. Gizdavu la liceul de băieți; d. Dionisie Popa la Școala Normală de băieți; d. Ion Mățieș la Școala superioară de Comerț. La școlile de fete a vorbit dș. prof. Lia Duca. — *Cuvântările de seara*, din catedrală, ale *păr. Dr. Ioan Suciu* au fost ascultate, toate, cu mult interes de multă lume, mai ales semenină. Imprejurare semnificativă în bine, mai ales în urma faptului că pentru femeii ținuse *exerciții spirituale speciale* *păr. Dr. Ioan Cristea* numai de curând. — *Serviciile divine din Săptămâna Patimilor* s'au desfășurat cu splendoarea lor tradițională, și luând parte la ele mulțime impunătoare. În deosebi mișcătoare și impresionant cercetate au fost slujbele din joia Patimilor și prohodul de vineri seara, încheiat cu procesiune solemnă în jurul pieții și bisericii.

Primul congres al medicilor catolici germani. E convocat deja, la Colonia, pe zilele de 13 și 14 Maiu c. Va lua parte la el tot ce are mai bun lumea naturaliștilor și a medicilor catolici din Germania. Congresul se va ocupa cu urmările crizei spiritului omenesc în medicină și pe tărîmul științelor naturale. Teme ce vor fi tratate și desbătute: »Desvoltarea cugetării medicale și naturaliste în ceasul de față»; »Suflet și trup»; »Valoarea filozofiei pentru științele naturale și pentru medicină»; »Etica medicului»; »Penetrația gândirii bolșeviste în lumea intelectuală a doctorilor». De încheiere se va oficia o sf. slujbă în cinstea sf. Albert Marele, cel mai genial naturalist din evul mediu. Firește că vor participa toți congresiștii.

Școala de Jurnalism în Lille. Apusul catolic nu se mulțumește cu vorbe de laudă la adresa ziaristicii și a ziarului, ci face tot ce omeneste e cu putință să aibă întâiu ziarști excelent pregătiți, ca să poată avea apoi și ziare la nivel. Școlile superioare speciale pregătesc anume în acest scop pe cei cu aptitudini

și chemare vădită. Una din aceste școlile e cea din Lille. În 1931—1932 a avut 25 de studenți și studente: 17 francezi, 3 polonezi, 2 chinezi, 2 unguri și 1 rus. Intre cari e și P. Bernard S. I., rectorul universității din Tien-Tsin (China), venit în Franța pentru refacerea sănătății.

Jacobiții convertiți își au periodicul lor. Nu-s prea mari turmele cuvântătoare ale ierarhilor convertiți Mar Ivanios și Mar Teofilos din Răsăritul îndepărtat: 9084 de mireni, cu 31 de preoți în frunte. Atâtea întoarceri s'au semnalat în ultimii doi ani. Și s'au mai prezentat la instrucția pregătitoare pentru primire alte 150 familii, cu 2 preoți, gata și ei să părăsiască rătăcirea jacobită. Pentru aceștia, și pentru cei ce se vor mai converti, s'au gândit cei dela cârma duhovnicească, să scoată un organ de luminare și întărire. Și l-au scos. E un periodic lunar, botezat The Betany Letter, redactat de secretarul arhiepiscopesc Prodrot Mattam. — Mai mult decât sigur că nu va muri din lipsă de abonați și abonamente plătite cinstit.

Cărți & Reviste

P. IOSIF TĂLMĂCEL: *Viața sf. Izidor Plugarul și a soției lui Marla Torribia*. Săbăoani. 1933. Pagini: 89 Prețul 5 Lei.

Lucrare de tinerețe, binișor periată de autor la vârsta bărbăției. Uple un gol simțit în literatura noastră religioasă pentru popor. Scrisă pe înțelesul tuturor, va fi citită cu mult folos îndeosebi de pătura groasă a celor dela coarnea plugului, cărora li-se pune înaintea ochilor o pildă strălucită de sfințenie din chiar rândurile lor. Prețul, extrem de redus, va înlesni și el pătrunderea cărțiței în cât mai multe din casele, pentru mesele cărora s'a scris în primul rând.

VALERIU MOLDOVAN: *Dieta Ardealului din 1863—1864*. — Studiu istoric-juridic — Cluj 1932. Pag. 108. Prețul: 30 Lei.

Un crâmpel luminos din trecutul nostru de sbucium. Icoana zilelor trecătoare, când neamul românesc a fost chemat și el, egal în drepturi cu celelalte popoare din Ardeal, să-și spună cuvântul și să-și dea contribuția la așezarea pe temeiuri de dreptate a vieții de pe aceste plaiuri. Zile scurte, pe cari proclamarea dualismului a căutat să le înce în uitare. Istoricul trecutului nostru nu le va uita însă. Și prezentul studiu îi va da un prețios ajutor. — În afară de aceasta, paginile scrise cu dragoste de cauză și cu avânt binefăcător vreau să fie și școală pentru ziua de azi. Vreau să arate „pregătirea serioasă, patriotismul luminat și mai vărtos emoționanta solidaritate națională și frățescă a înaintașilor noștri din 1863—64”. Un gând bun pentru zilele noastre de sfășieri păgubitoare. — Și încă ceva. Icoana dietei din 63 este o dovadă vie pentru capacitatea de muncă constructivă a Românilor ardeleni, prezența prea adese ca temperamente negative, de defensivă, incapabile însă de realizări pozitive. — Studiul dlui prof. V. Moldovan, răspunzând acestor ținte, se citește cu plăcere și cu folos.

STATISTICA AGRICOLĂ PE 1932. București. 1933. Prețul:?

Datele statistice, cuprinse în această tipăritură a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, vreau să fie o icoană fidelă a evoluției terenurilor cultivabile în țara noastră în 1932, în comparație cu anii precedenți. Reținem constatarea că din suprafețele terenurilor arabile, marea proprietate o însămânțat anul trecut 952,323 ha, iar mica proprietate 11,708,453 ha. Și remarcă: față de 1931, anul 1932 prezintă descreștere. Pricinile principale: înghețul și marile inundații.

AL. LASCAROV-MOLDOVANU. *Concordanță a Noului Testament*. — Aprobata de Sfântul Sinod. — București. Tipografia „Cărților bisericești”. 1932. Pg. 138. Prețul: 40 Lei.

Să subliniem mai întâi și întâi faptul în sine, de necrezut pentru stările religioase din România, și pentru preocupările păturii noastre intelectuale: un mirean, literat de seamă, se adăncește în cercetarea Scripturilor, pe care le iubește cu atâta căldură, încât întreprinde munca migăloasă, seacă, a alcătuirii unei concordanțe, pentru a contribui și prin acest mijloc lesnicios de aflare a diferitelor texte respirate pe paginile Cărților Sfinte, la o mai stăruitoare căutare a acestor izvoare ale vieții, „răscolind în minți o pornire mai mare de cunoaștere și în inimi un duh mai fierbinte de dragoste pentru învățătura cea fără preț, fără asemănare și fără

piericiune". — Să adaugem apoi, că acest îndreptar ne lipsește până acum, în românește. Concordanța lui Tit Bud nu se mai găsește. „Test. Nou“ al pâr. Bălan are una scurtă, la sfârșitul cărții. Prin însăși firea ei însă, incompletă. Las că, sub acest raport, și lucrarea dlui Moldovanu ar mai putea fi îmbunătățită. Pentru a fi concordantă »verbală«, e prea redusă. Ar fi fost, poate, de preferat una »reală«, care să grupeze textele după anume noțiuni fundamentale, importante. Ar fi fost incomparabil mai economic, fiindcă s'ar fi putut lipsi de atâtea repetări a aceluiași cuvânt ori frază. — Chiar și în aceasta verbală ar fi fost mai practic să nu se facă atâtea repetări, ci să se indice cuvântul pus în frunte prin o linioară. Ar fi fost mai ușoară și orientarea. — Dar, de sigur, nu noi vom fi nerecunoscătorii, cari să ceară unui mirean o lucrare perfectă, într'un domeniu în care nici cercetătorii de viață întreagă nu ajung la desăvârșire. — Și ca execuție tipografică, cârticica se prezintă plăcut. Hârtie și tipar bun.

CUVÂNTUL ADEVĂRULUI. Revistă bisericască, omiletică-pastorală. Bixad, 1933. Abonamentul anual: 250 Lei.

Organ devenit indispensabil pentru preoții noștri cari nu dispun de mijloace pentru a-și forma o bibliotecă omiletică, dar nici nu vreau să ajungă în situația de a trebui să se repete până la plictiseală, în lipsă de noui și noui inspirații oratorice. Numărul de pe Aprilie c. e la fel de bogat și variat, ca cele anterioare. Lucrează la el: Pâr. Nicolae Brinzeu, Victor Pop, pâr. P. Berinde, Cherecheșiu, Fl. Radu, V. Crișan, S. Chișiu și P. Leon I. Manu. Ingrijit cum e, ca formă și ca fond, „Cuv. Adev.“, va continua să facă tot mai mult bine în lumea bisericilor noastre, dela sate și dela orașe.

FLORI DE CRIN. Revistă feminină. Apare lunar la Șimleul Silvaniei. Abonamentul: 100 Lei anual pentru studențime; 120 pentru particulari.

Pornită la drum anul trecut, revista feminină dela Șimleu și-a câștigat destule simpatii ca să poată ieși și mai departe. O recomandăm și noi atenției celor ce n'o cunosc încă. Pleiada de pene angajate să colaboreze pentru lămurirea și răspândirea idealului strict creștin, ce și-a prefipt drept scop redacția acestei reviste, e și ea o chezeșie că tot ce va aduce această revistă, numai spre edificare poate fi. Numărul din urmă, — de sfintele Paști, — aduce poezii și articole semnate de P. Ion Gârleanu, Septimiu Popa, Ios. Frolle, Ovidiu Hulea, Dr. E. Precup, G. Perneșiu, Dr. Irina Berinde, C. B. Andrea, Dr. S. Chișiu, Teofil Băliban, Sabin G. Truția, și alții.

Telefonul „Unirii“

HRISTOS A INVIAT! spunem tuturor colaboratorilor, cetitorilor și prietenilor „Unirii“, dorindu-le din inimă: Sărbători fericite!

T. Mărgău. Pe lângă toată bunăvoința ne-a fost cu neputință să ieșim cu tot materialul ce am avut gata pentru acest număr. Ce nu s'a făcut însă de astădată, se va face ulterior, successive. Rar se întâmplă să fie exact cum vrea omul..., dacă peste tot să întâmplă vredată să fie și așa.

I. Sibiu. Referitor la raporturile religioase dintre noi și frații români ortodocși, firește că nu putem căvni alt ideal decât cel zugrăvit de sf. Luca din viața celor dintâi închinători ai Inviatului: Aceștia toți petreceau cu o inimă în rugăciune și în cerere (Fapte 1, 14). Unirea tuturor creștinilor într-o aceeaș credință și dragoste o cerșim doar dela Domnul decât ori săvârșim, și noi și ei, sfintele rândueli liturgice. Spre cea mai mare durere a noastră însă caută să constatăm că, parcă-i făcătura, ori blestem: depărtarea dintre noi și ei tot crește, prăpastiile dogmatice se tot înmulțesc și se adâncesc. Un geniu rău, ascultat cu fidelitate, face o seamă de bisericani din strana cealaltă să tragă dungă peste predaniile luminoase ale Răsăritului creștin antefotian, scoțiorând prin molozul vremilor de mai târziu pentru a imprumuta deacolo când o aberație, când alta. Cum e, de ex., învățătura cu prefacerea sfintelor daruri când se rostește rugăciunea numită epicleză, și nu când preotul slujitor repetă cuvintele: Luați mâncați... și: Beți dintru acesta toți... »Revista Teologică« se întrece cu »Telegraful Român« într-o certa pe catolici pentru această »rătăcire« (dela calea dogmei neobizantine, bineînțeles). — Unde se vor opri frații apucați pe acest drum? Știe singur Cel de sus. Odată ce au scos însă pe Isus Euharisticul din biserică lor (strict dogmatic; unde nu-i intențiunea de a prefăce sfintele daruri prin cuvintele Domnului nu există prefacere, și deci Isus Euharisticul), e îndreptățită bănuiala că vor ajunge unde sunt deja protestanții de toate nuanțele și sectarii: la forme goale. Chiar și păstrând podoaba, în acest caz moartă, a ritului răsăritean, alcătuit de Sfinții Părinți de altă credință. Cum se și pare a fi deja, durere, cazul.

R. Hârseni. N'ajunge s'avem cărți bune tipărite, ca să umplă podurile caselor de editură. Cartea bună trebuie făcută cu înțelegere, și desfăcută. Altfel imobilizăm sume enorme, fără nici un rost și rod pozitiv. Tocmai de aceea credem că are să vă pricinuiască deosebită bucurie, atât Dvoastre, cât și la toată lumea de bine, gândul fericit al pâr. Ștefan Rosianu, președ. la »Sfânta Unire«, secundat de pâr. V. Moldovan, contabil la aceeaș Societate, de a depozita la Oficiile protopopești stocuri mai însemnate din tipărițele numitei edituri. E așa de convingător și captivant Apelul îndreptat deja către toți cei vizăți în primul rând: »Lăsați, Vă rugăm, — se zice, într-o altele, — ca în un colț al căminului Sf. Voastre să se instaleze un mic depozit cu cărțile

editate de Soc. »Sf. Unire«, de unde, pe urma recomandărilor calde și blânde ale Sf. Voastre, să treacă în casele Onoraților preoți, ca prieteni buni și sfătuitoari pricepuți și sinceri. Binevoii a le preda cărțile și dacă nu pot achita prețul la predare. Il vor achita rând pe rând. Avem toată încrederea«. — Avem și noi. Și nu credem să se afle adresat, care să răspundă cu refuz la o îmbiere că aceasta.

Dr. C. Alba-Iulia. Am primit 400 Lei abonament pe 1931 și 1932.

S. Atid. Am primit 100 Lei, abonament pe o jumătate de an.

Am primit abonamentul pe anul 1932. Biserica gr.-cat. Baia Sprie; Dr. M. Tășnad; Dr. R. Cluj; T. Istrău; P. Boroză, B. Făgăraș.

P. Gherla. Chităm primirea abonamentului pe 1931 și 1932.

H. Stredin Apsa (Cehoslovacia). Am primit abonamentul de anul 1931.

Oficiul parohial Oradea-olosig. Confirmăm primirea abonamentului pe 1931 și 1932.

Dr. P. Iași. Am primit suma trimisă.

Oficiul parohial Grănșă. Chităm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1931 și 1932.

In atenția parohilor și
curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, cruci, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți și imprimate preoțești și de rugăciuni. »CĂRAREA FERICIRII« aprobată de P. S. S. E. episcopul Hossu, legată în celuloid 450; în piele 3—400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebre pentru femei, bărbați și copii) Lei 32. — Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. — Medalii de aluminiu pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc.

Se execută Iconostase după cerință, cu Prețuri convenabile.

Cereți Oferte. Cereți prețurant detaliat

de pictorul bisericesc

Antoniu W. Zeller
în BLAJ

execută

Iconostase

pictură internă murală în
mosaic, fresco și tempera

Prețuri convenabile

5-1

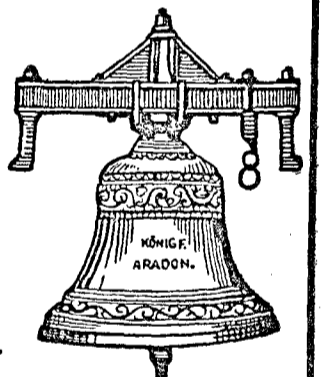
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licenție.

Rechizite și șcaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

6-12

NOVOTNY

TURNĂTORIE
DE CLOPOTE
GLOCKENGIESSEREI
HARANGÖNTÖDE

TIMISOARA

TURNĂTORIA DE CLOPOTE

cea mai mare a țării

Telefon 2-43

Fondat 1872

II., Fabrica Strada Lunei Nr. 4.

